

Factsheets NCTV

Duiding gebeurtenissen i.h.k.v. nationale veiligheid

Definities

- Gedachtegoed is rechts-extremistisch als een of meer van de volgende denkbeelden centraal staan: racisme en wit superioriteitsdenken, antisemitisme, vreemdelingenhaat (inclusief moslimhaat), haat jegens vreemde (cultuur)elementen, de omvolkingstheorie en ultranationalisme.
- Rechts-extremistische hooligans (zie definitie pagina 6) zijn personen die zich begeven in groepen of subculturen zoals hierboven beschreven, en tevens rechts-extremistisch gedachtegoed aanhangen.

Duiding

- Op basis van open bronnen blijkt dat de hooligans die aanwezig waren bij de anti-migratiedemonstratie van zaterdag 20 september meerdere uitingen hebben gedaan die behoren tot het rechts-extremisme. Voorbeelden zijn het in groepsverband tonen van prinsenvlaggen, gecombineerd met het scanderen van leuzen als 'Wij zijn Nederland', 'Buiten met de buitenlanders' en 'AZC weg ermee'. Dit alles gehuld in donkere kleding met gezichtsbedekking, waardoor het extra intimiderend overkomt. Door dergelijke bewuste beeldvorming van de eigen groep, kan de groep in het algemeen definiëren als rechts-extremistisch worden geduid.
- Dit betekent niet dat de gehele (voetbal)hooliganscene in Nederland rechts-extremistisch is, maar de hooligans die zaterdag aansloten bij de demonstratie profileren zich wel zo.
- De gehele samenstelling van het geweldplegende deel van de aanwezigen bij de desbetreffende demonstratie is voorsnog onbekend bij de NCTV. Op basis van mediabronnen is bekend dat er naast voetbalhooligans ook leden van rechts-extremistische groeperingen aanwezig waren.
- Voorsnog haalt het geweld niet de drempel van de terrorismedefinitie, omdat het geweld niet op mensenlevens gericht was en de schade niet maatschappij-ontwrichtend was.

Link met Nationale Veiligheid

- De ongeregelde heden raken op verschillende manieren de nationale veiligheid. Het directe geweld tegen het partijkantoor van D66 kan worden gezien als intimidatie met als doel het tot zwijgen brengen van (ideologische) tegenstanders en raakt de relatie tussen overheid en burger van de democratische rechtsorde.
- Eveneens kan het geweld worden gezien als teken van de normalisering van rechts-extremistisch gedachtegoed in de samenleving. Normalisering van dergelijk haatdragend en racistisch gedachtegoed ondermijnt de open en pluriforme samenleving. De rechten en vrijheden van een grote groep mensen, vooral zij met een niet-Westerse migratieachtergrond, kunnen hierdoor ernstig worden aangetast. Bij een deel van de bevolking daalt daarnaast mogelijk het respect en de tolerantie voor mensen met een andere afkomst. Hun aanwezigheid wordt dan in steeds mindere mate geaccepteerd, wat zich onder meer kan uiten in de vorm van discriminatie en buitensluiting. Maatschappelijke polarisatie kan hierdoor toenemen.
- Het is ook aannemelijk dat het vertrouwen van met name burgers met een migratieachtergrond in bijvoorbeeld het vermogen van de politiek of het openbaar bestuur om op te komen voor hun rechten en vrijheden onder druk komt te staan.
- In het proces van dergelijke normalisering wordt door experts expliciet verwezen naar de rol van politici. Ook de NCTV waarschuwt in het DTN van juni 2025 dat gedragingen door bekende personen of charismatische politici, ook wanneer deze ambigue zijn, een groot effect hebben op volgers. Het draagt bij aan een normalisering van woorden of gebaren,

wat invloed kan hebben op wat mensen denken en doen. Ze voelen zich gesterkt als ze denken dat een leider of invloedrijk persoon net zo denkt als zij. Het legitimeert extremistische overtuigingen, ook wanneer politici zelf geweld afkeuren.

- Door enkel te spreken over relschoppers, tuig of hooligans, zonder de achterliggende rechts-extremistische denkbeelden te benoemen, wordt geen volledig beeld van de werkelijkheid geschetst. Rechts-extremistisch gedachtegoed wordt hierdoor niet geproblematiseerd, maar zelfs verder genormaliseerd.